

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І.К. Карпенка-Карого
Бурятський державний університет
Пермський державний університет

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК СОЦІОГУМАНІТАРНА ПРОБЛЕМА СУЧАСНОСТІ

Збірник матеріалів II Міжнародної науково-теоретичної конференції

від 17 грудня 2009 року

*За загальною редакцією
професора П.Ю. Сауха*

Житомир
Видавництво ЖДУ імені Івана Франка
2009

УДК 316.647.5+172.3
ББК 60.524.251+60.027+60.028.13
Т 52

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка, протокол № 4 від 23 жовтня 2009 року

Редакційна колегія:

Саух П.Ю., доктор філософських наук, професор (керівник);
Герасимчук А.А., доктор філософських наук, професор;
Поліщук О.П., доктор філософських наук; професор кафедри;
Козловець М.А., кандидат філософських наук, доцент;
Ковтун Н.М., кандидат філософських наук;
Слюсар В.М., кандидат філософських наук.

Рецензенти:

Муляр В.І., доктор філософських наук, професор ЖДТУ;
Швидак О.М., доктор історичних наук, професор ЖДУ імені Івана Франка;
Староконь Є.Г., кандидат психологічних наук, доцент ЖВІ НАУ.

Толерантність як соціогуманітарна проблема сучасності:
Т 52 **II Міжнародна науково-теоретична конференція (17 грудня 2009 року):**
зб. матеріалів / за заг. ред. Сауха П.Ю. – Житомир: Видавничий центр
ЖДУ імені Івана Франка, 2009. – 324 с.

У матеріалах конференції розглядаються основні аспекти філософського осмислення феномена толерантності: розкривається функціонування поняття "толерантності" у філософській, соціологічній, культурологічній, релігієзнавчій, педагогічній літературі; з'ясовуються форми та механізми проявів толерантності у сферах політичної, соціальної, культурної, релігійної, етнічної, національної, екологічної буттєвості людини; осмислюється толерантність у межах міжкультурної і внутрішньо-культурної комунікації; з'ясовуються особливості функціонування толерантності в умовах полікультурності українського суспільства.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

УДК 316.647.5+172.3
ББК 60.524.251+60.027+60.028,13

© Колектив авторів, 2009

нейтральної полоси, никакого иного вибору, крім вибору між беззаветною любов'ю і всеоб'ємлющою гріховністю.

Ганна Бик,
асистент,
(Національний педагогічний
університет
імені М.П. Драгоманова)

Проблема мучеництва в християнському анахоретстві

У перші століття нової ери у християнському світі формується самотництво як одна з форм мучеництва. Мученики – у католицизмі і православ'ї особи, котрі зазнали жорстоких мук і загинули від рук гонителів християн, але не відмовилися від своєї віри [1, с.206].

Історія вживання і смислового навантаження цього терміну йде від грецького слова *μάρτυς*, що означає свідок. У цьому значенні це слово вживалося для позначення апостолів як свідків життя і воскресіння Христа. З'явившись апостолам після свого воскресіння, Христос говорить: " Та ви приймете силу, як Дух святий злине на вас, і Моїми ви свідками (*μάρτυρες*) будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі" (Діяння Апостолів 1:8) [2]. З розповсюдженням гонінь на християн цей дар свідчення приписується переважно мученикам, які своєю добровільною смертю за віру засвідчили її істинність і силу даної їм благодаті. З того часу слово *μάρτυς* в основному починають застосовувати для позначення мучеників.

У ранній період саме мучеництво найбільш сприяло розповсюдженню Церкви, і в цьому плані воно також постає продовженням апостольського служіння. Становлення християнської

церкви пов'язане з мучеництвом св. Стефана (Діяння 7 і далі), цим мучеництвом було підготовлене і навернення апостола Павла (Діяння 20-22) [2]. Одинадцять з дванадцяти апостолів (крім апостола Іоана Богослова) закінчили життя мученицьким подвигом. І надалі аж до Міланського едикту 313 р. мучеництво як сильне свідчення віри було однією з основ розповсюдження християнства. За словами Тертуліана, кров християн була тим сім'ям, з якого виростала віра.

Відтак, перші мученики з'являються ще в апостольський період. Їх мучеництво було результатом переслідувань з боку юдеїв, котрі розглядали християн як небезпечну секту і обвинувачували їх у богохульстві. У Новому Завіті міститься декілька свідчень про мучеників. Окрім вже згадуваного мучеництва святого Стефана, тут мовиться, наприклад, про Антипу, "вірного свідка" Божого, убитого в Пергамі (Апокаліпсис 2, 13) [2].

Римські власті у початковий період становлення християнства не переслідують християн, не відрізняючи їх від юдеїв (а юдаїзм був у Римі дозволеною – лат. *licita* – релігією). Так, юдеї в декількох випадках намагалися передати апостола Павла на суд римським властям, проте представники влади відмовлялися засуджувати апостола, оскільки розглядали звинувачення, що висувались проти нього, як релігійні суперечки всередині юдаїзму, в які вони не бажали втручатися (Діяння 18: 12-17; 23: 26-29; 26: 30-31) [2].

Список використаної літератури

1. Релігієзнавчий словник [ред. Професори А. Колодний і Б. Лобовик]. – К.: Четверта хвиля, 1996. - 392с.
2. Біблія або Книги священного писання Старого й Нового Заповіту. – К.: Українське біблійне товариство, 2002. - 1168 с.